

Sygn. akt VIII C 393/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 grudnia 2022 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Asesor sądowy Justyna Stelmach

Protokolant: stażysta Justyna Osiewała-Wawrowska

po rozpoznaniu w dniu 2 grudnia 2022 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w R.

przeciwko Z. G.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 945,76 zł (dziewięćset czterdzieści pięć złotych siedemdziesiąt sześć groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od następujących kwot:
 - a) od kwoty 583,40 zł (pięćset osiemdziesiąt trzy złote czterdzieści groszy) od dnia 13 marca 2019 roku do dnia zapłaty,
 - b) od kwoty 193,02 zł (sto dziewięćdziesiąt trzy złote dwa grosze) od dnia 20 kwietnia 2019 roku do dnia zapłaty,
 - c) od kwoty 169,34 zł (sto sześćdziesiąt dziewięć złotych trzydzieści cztery grosze) od dnia 15 czerwca 2019 roku do dnia zapłaty;
2. zasądza od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 387 zł (trzysta osiemdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od tej kwoty od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;
3. przyznaje i nakazuje wypłacić ze środków Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi na rzecz adwokata Z. W. kwotę 270 (dwieście siedemdziesiąt złotych), w tym należny podatek od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu.

Sygn. akt VIII C 393/21

UZASADNIENIE

W dniu 13 stycznia 2021 roku powód (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w R., reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, wytoczył przeciwko pozwanemu Z. G. powództwo o zapłatę kwoty 945,76 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwot:

- a) 583,40 zł od dnia 13 marca 2019 r. do dnia zapłaty,
- b) 193,02 zł od dnia 20 kwietnia 2019 r. do dnia zapłaty,

c) 169,34 zł od dnia 15 czerwca 2019 r. do dnia zapłaty.

Powód wniósł również o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód podniósł, że pozwany zawarł z powodem w dniu 8 listopada 2017 roku umowę kompleksową sprzedaży energii elektrycznej i świadczenia usług dystrybucji dla odbiorców z grupy taryfowej G oraz (...) nr (...). Na podstawie tej umowy powód świadczył na rzecz pozwanego usługę kompleksową, polegającą na sprzedaży energii elektrycznej oraz zapewnieniu świadczenia usług jej dystrybucji. Zgodnie z postanowieniami umowy pozwany zobowiązany był do zapłaty na rzecz powoda umówionej ceny i opłat za sprzedaż i dystrybucję energii elektrycznej. Pozwany zaprzestał dokonywania zapłaty za zrealizowane po stronie powodowej usługi i nie uiścił wystawionych z tego tytułu faktur. Mimo wezwania pozwanego do dobrowolnej zapłaty należności, do dnia dzisiejszego wezwanie pozostało bezskuteczne.

(pozew k. 2-4)

Pismem z dnia 1 czerwca 2021 roku pozwany wniósł o oddalenie powództwa.

(pismo k. 63)

Postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 5 lipca 2022 roku ustanowiono dla pozwanego adwokata z urzędu.

(postanowienie k. 105v.)

W piśmie przygotowawczym z dnia 28 października 2022 roku pełnomocnik pozwanego ustanowiony z urzędu podtrzymał dotychczasowe stanowisko pozwanego i wniósł o oddalenie powództwa w całości, nadto wniósł o przyznanie na jego rzecz kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu i oświadczył, że koszty te nie zostały pokryte w całości ani w części. W przypadku zaś uwzględnienia powództwa wniósł on o rozłożenie świadczenia na raty i o nieobciążanie pozwanego kosztami postępowania.

(pismo procesowe k. 131-131v.)

W toku procesu stanowiska stron nie uległy zmianie.

(protokół rozprawy k. 134)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 8 listopada 2017 roku Z. G. zawarł z powodem umowę kompleksową sprzedaży energii elektrycznej i świadczenia usług dystrybucji dla odbiorców z grupy taryfowej G oraz (...) nr (...). Na podstawie tej umowy powód świadczył na rzecz pozwanego usługę kompleksową, polegającą na sprzedaży energii elektrycznej oraz zapewnieniu świadczenia usług jej dystrybucji (§ 1 ust. 1 umowy). Zgodnie z postanowieniami umowy pozwany (odbiorca) kupował energię elektryczną w ilości pozwalającej na zaspokojenie własnych potrzeb. Ilość zakupionej energii miała być ustalana według wskazań układu pomiarowo-rozliczeniowego. (§ 1 ust. 4). Sprzedaż energii elektrycznej oraz świadczenie usługi jej dystrybucji rozliczane były według stawek cen i opłat zawartych odpowiednio w taryfie/cenniku sprzedawcy oraz taryfie (...) zgodnie z grupą taryfową odbiorcy wskazaną w załączniku nr 1 do umowy. (§ 1 ust. 5)

(umowa wraz z załącznikami k. 5-8v.)

Z tytułu wykonywanej umowy powód wystawił następujące dokumenty:

a) fakturę nr (...) za okres od 13 sierpnia 2018 roku do 23 lutego 2019 roku na kwotę 2.086,05 zł z terminem płatności do dnia 12 marca 2019 roku,

b) blankiet nr (...) za okres od 19 marca 2019 roku do 19 kwietnia 2019 roku na kwotę 193,02 zł z terminem płatności do 19 kwietnia 2019 roku;

c) fakturę nr (...) za okres od 23 lutego 2019 roku do 29 maja 2019 roku na kwotę 186,03 zł z terminem płatności do 14 czerwca 2019 roku.

(faktura nr (...) k. 12, blankiety k. 13-13v., fakturę nr (...) k. 14, blankiet k. 15)

Pismem z dnia 12 maja 2020 roku powód wezwał pozwanego do zapłaty należności wynikających z dokumentów:

a) 36R/2019 (termin płatności 12 marca 2019 r.) na kwotę 753,40 zł,

b) (...) (termin płatności 19 kwietnia 2019 r.) na kwotę 193,02 zł,

c) (...) (termin płatności 14 czerwca 2019 r.) na kwotę 169,34 zł.

(przedsądowe wezwanie do zapłaty k. 16)

Do dnia wyrokowania pozwany nie spłacił zadłużenia dochodzonego niniejszym pozwem.

(okoliczności bezsporne)

Pozwany Z. G. ma 53 lata, utrzymuje się z prac dorywczych w okresie wiosenno-letnim, kiedy to średnio miesięcznie zarabia ok. 1.800 zł. Pozwany większość tej kwoty przeznacza na zakup opału na okres zimowy. Pozwany na ten cel również korzystał z pomocy MOPS w kwotach 700 zł, następnie 300-400 zł. Pozwany na jedzenie przeznacza ok. 600 zł, na gaz i prąd ok. 100 zł oraz wydatkuje na leki. Pozwany zaczął się leczyć na serce. Mieszka on sam, pożycza samochód. Czasami finansowo pomaga mu matka, która utrzymuje się z emerytury w kwocie ok. 1100 zł netto.

(dowód z przesłuchania pozwanego 00:05:35 do 00:13:17 elektronicznego protokołu rozprawy z dnia 5 lipca 2022 roku, dokumentacja medyczna k. 103-104, oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania k. 71-73)

Wobec pozwanego toczy się postępowanie egzekucyjne przed Komornikiem sądowym K. S. o sygn. Km 251/21.

(okoliczność bezsporna)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie znajdujących się w aktach sprawy dowodów z dokumentów, których prawidłowość i rzetelność sporządzenia nie budziła wątpliwości Sądu. Za podstawę ustaleń faktycznych w zakresie sytuacji życiowej i majątkowej Z. G. Sąd przyjął dowód z przesłuchania pozwanego.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne w całości.

Rozważania w niniejszej sprawie rozpocząć należy od ogólnego stwierdzenia, iż pozwany podczas niniejszego postępowania wnosił o oddalenie powództwa, jednakże w żaden sposób nie uzasadnił takiego wniosku, nie zgłosił konkretnych zarzutów merytorycznych co do dochodzonego roszczenia. W szczególności nie zakwestionowano istnienia i ważności umowy zawartej między stronami, ani wysokości dochodzonego roszczenia. Pozwany za to wniósł o zawieszenie toczącego się wobec niego postępowania egzekucyjnego przed Komornikiem sądowym K. S. o sygn. Km 251/21 powołując się na postępowanie ze skargi o wznowienie postępowania.

W tym miejscu należy wskazać, iż zgodnie z art. 3 k.p.c. strony i uczestnicy postępowania obowiązani są dokonywać czynności procesowych zgodnie z dobrymi obyczajami, dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiać dowody. Stosownie zaś do treści art. 232 k.p.c. to strony są obowiązane

wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Zgodnie zaś z treścią przepisu art. 6 k.c., ciężar udowodnienia twierdzenia faktycznego spoczywa na tej stronie, która z tego twierdzenia wywodzi skutki prawne. Oznacza to, że Sąd nie jest odpowiedzialny za wynik postępowania dowodowego. W przedmiotowej sprawie pozwany nie wskazał żadnych twierdzeń przemawiających za oddaleniem powództwa, ale także nie złożył on żadnych środków dowodowych. Sam zaś dowód w przesłuchaniu pozwanego został przeprowadzony z urzędu z uwagi na konieczność rozważenia, czy zachodzą podstawy do ustanowienia dla niego pełnomocnika z urzędu.

Należy również wskazać, iż toczące się postępowanie egzekucyjne nie miało żadnego wpływu na niniejsze postępowanie, dlatego też wnioski o zawieszenie tego postępowania były przekazywanego właściwemu do ich rozpoznania komornikowi.

Dlatego też uznając, iż dochodzone przez powoda kwoty wynikające z przedłożonych dokumentów nie budzą wątpliwości (a są to kwoty mniejsze niż te wynikające z wystawionych faktur), Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 945,76 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwot:

- a) 583,40 zł od dnia 13 marca 2019 r. do dnia zapłaty,
- b) 193,02 zł od dnia 20 kwietnia 2019 r. do dnia zapłaty,
- c) 169,34 zł od dnia 15 czerwca 2019 r. do dnia zapłaty.

M.-prawną podstawę roszczenia odsetkowego powoda stanowi przepis art. 481 § 1 k.c., zgodnie z treścią którego jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Wskazany przepis art. 481 k.c. obciąża dłużnika obowiązkiem zapłaty odsetek bez względu na przyczyny uchybienia terminu płatności sumy głównej. Sam fakt opóźnienia przesądza, że wierzycielowi należą się odsetki. Dłużnik jest zobowiązany uiścić je, choćby nie dopuścił się zwłoki w rozumieniu art. 476 k.c., a zatem nawet w przypadku, gdy opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności i choćby wierzyciel nie doznał szkody. Odpowiedzialność dłużnika za ustawowe odsetki w terminie płatności ma zatem charakter obiektywny. Do jej powstania jedynym warunkiem niezbędnym jest powstanie opóźnienia w terminie płatności. Zgodnie z treścią § 2 art. 481 k.c., jeżeli strony nie umówiły się co do wysokości odsetek z tytułu opóźnienia lub też wysokość ta nie wynika ze szczególnego przepisu, to wówczas wierzycielowi należą się odsetki ustawowe za opóźnienie.

W niniejszej sprawie powód dochodził odsetek ustawowych od kwot 583,40 zł, 193,02 zł, 169,34 zł od dni następujących po dniach wymagalności poszczególnych kwot, które to dni wymagalności wynikały z wystawionych przez powoda dokumentów (faktur i blankietów). Z tych też względów Sąd w tym przedmiocie orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

Jednocześnie Sąd nie znalazł podstaw do rozłożenia zasądzonego w sprawie świadczenia na raty. Godzi się przypomnieć, że w myśl art. 320 k.p.c., w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie. Przepis ten daje sądowi możliwość orzekania o sposobie spełnienia świadczenia w sposób bardziej dogodny dla zobowiązanego, aniżeli wynikałoby to z regulacji prawa materialnego. Uprawnienie do rozłożenia zasądzonego świadczenia na raty przysługuje sądowi w szczególnie uzasadnionych wypadkach, a więc w sytuacjach, w których ze względu na stan majątkowy, rodzinny czy zdrowotny spełnienie zasądzonego świadczenia byłoby dla pozwanego niemożliwe do wykonania lub w każdym razie bardzo utrudnione i narażałoby go na niepowetowane szkody. Oczywistym jest przy tym, iż rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty może mieć miejsce li tylko wówczas, gdy jego spełnienie w tej formie jest przez pozwanego obiektywnie możliwe. O ile bowiem rolą omawianego rozwiązania jest wydłużenie terminu zapłaty świadczenia przez dłużnika, a tym samym, uchronienie go od postępowania egzekucyjnego oraz naliczania kolejnych odsetek, o tyle rozwiązanie to nie może naruszać praw wierzyciela i doprowadzać do jego pokrzywdzenia, co niewątpliwie nastąpiłoby, gdyby sytuacja finansowa dłużnika nie dawała realnych szans na terminową spłatę świadczenia w ratach. Wskazać również należy, że jak wyjaśnił Sąd

Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 8 lutego 2017 roku (I ACa 1030/16, L.), częste w praktyce korzystanie z art. 320 k.p.c. dla rozkładania na raty zasądzanych sum pieniężnych wskazywałoby na nierespektowanie przez sądy szczególnego, wyjątkowego charakteru tego przepisu i potrzeby starannego zbadania podstaw jego zastosowania. Przepis ten jest stosowany przez sąd jedynie fakultatywnie, na podstawie okoliczności, na które powołuje się strona chcąca skorzystać z możliwości rozłożenia zasądzzonego świadczenia na raty.

Przenosząc powyższe na grunt rozpoznawanej sprawy stwierdzić należy, że sytuacja życiowa i majątkowa pozwanego nie daje podstawy do wniosku, iż będzie on w stanie spłacić przedmiotowe zadłużenie w przypadku jego rozłożenia na raty. Pozwany utrzymuje się z prac dorywczych w okresie wiosenno-letnim. Nadto, ma problemy finansowe, korzysta on z pomocy MOPS-u, toczy się wobec niego postępowanie egzekucyjne, ma on również problem z zakupem opału na zimę.

Sąd nie znalazł również podstaw do nieobciążania pozwanego obowiązkiem zwrotu na rzecz powoda kosztów procesu. W orzecznictwie przyjmuje się, że dla zastosowania odstępstwa od zasady odpowiedzialności za wynik procesu nie jest wystarczająca okoliczność niekorzystnej sytuacji majątkowej strony przegrywającej. Powinien zachodzić bowiem dodatkowy element wynikający z samego charakteru rozpoznawanej sprawy, np. precedensowe okoliczności, niespójności w orzecznictwie przy rozpoznawaniu danego zagadnienia, wyłączność drogi procesu dla osiągnięcia zamierzonego celu (tak: Wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 31 maja 2022 r., I ACa 46/21, LEX nr 3369988). W rozpoznawanej sprawie tego rodzaju przypadek nie zachodził. Stąd też na podstawie art. 98 k.p.c. zasądzono od pozwanego na rzecz powoda kwotę 387 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, na którą złożyły się: opłata sądowa od pozwu w kwocie 100 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł i wynagrodzenie zawodowego pełnomocnika w kwocie 270 zł.

W punkcie 3. wyroku orzeczono o kosztach pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze w zw. z § 8 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2019 r., poz. 18 t.j.), z uwzględnieniem wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 kwietnia 2020 r. (SK 66/19, Dz.U. z 2020 r. poz. 769), a więc przy uwzględnieniu § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800). Analiza statusu adwokatów i radców prawnych oraz ich roli w postępowaniu, w którym występują jako podmioty powołane i zobowiązane do zastępstwa prawnego, prowadzi do uznania, że różnicowanie ich wynagrodzenia, tj. obniżenie pełnomocnikom z urzędu wynagrodzenia, które otrzymaliby, gdyby występowali w sprawie jako pełnomocnicy z wyboru, nie ma konstytucyjnego uzasadnienia. Stąd też Sąd Rejonowy zastosował stawkę 270 zł (wyższą) zamiast stawki 180 zł. Biorąc pod uwagę ww. wyrok, Sąd również nie podwyższył wyżej stawki o podatek od towarów i usług, uznając, że takie podwyższenie byłoby nieuzasadnionym zróżnicowaniem wynagrodzenia pełnomocników z wyboru i z urzędu. Taki pogląd zdaje się również wyrażać sam Sąd Najwyższy (por. postanowienie SN z 7 stycznia 2021 roku, I CSK 598/20, Lex nr 3103835), który przyznaje w swoich postępowania pełnomocnikom z urzędu wynagrodzenie, „w tym należny podatek VAT”.